

II. PETRUS ALBERTUS VAN DER PARRA, LIBRECHT HOOREMAN, JURGEN VANDER SPAR, JEREMIAS VAN RIEMSDIJK, HUIJBERT WILLEM VAN BAZEL, REYNIER DE KLERK, WILLEM HENDRIK VAN OSSENBERG, JAN ELIAS VAN MIJLENDONK EN MICHIËL ROMP, BATAVIA 31 DECEMBER 1761.

VOC 2999 (Kol. Arch. 2891), fol. 510-1032.

(De vorige brief van 17 oktober 1761 is met de voorzeiler de Rotterdam verstuurd. Op 2 november vertrokken de overige twaalf schepen met de brieven aan de kamers. Drie dagen daarna waren zij Straat Sunda gepasseerd. Op 25 november kwam met de Vrouwe Elisabeth van de kamer van Rotterdam de brief van Heren XVII van 9 april 1761 aan. Deze was met de Overnes op Kaap de Goede Hoop ontvangen en door de Vrouwe Elisabeth meegenomen. Onder Batavia wordt daarop geantwoord. [fol. 511] Doordat de Amstelveen van de kamer van Amsterdam nog niet is aangekomen en er geen ander schip beschikbaar is, kon de thee op vracht tot grote schade voor de betrokkenen nog niet verzonden worden. De Luxemburg kan daar ternauwernood voor gebruikt worden. Voor de overgebleven re-touren en wat sindsdien van Coromandel is aangevoerd zijn nog twee schepen nodig, die uit Nederland verwacht worden.

AMBON

[fol. 512] In de laatst verzonden brief is reeds vermeld dat de kruidnageloogst op Ambon dit jaar 2.060.776 lb bedroeg, wat 435.917 lb meer is dan de tot nu grootste van het jaar 1708. Met de schepen Kattendijke, Kasteel van Tilburg en de bark Noordwijk is 1.990.524 lb aangevoerd. Om de rest en wat van de volgende oogst beschikbaar zal zijn af te halen en rijst, koopwaren en verdere benodigdheden naar Ambon te brengen zijn de Gustaaf Willem en de bark de Draak uitgezonden. Conform het besluit van 23 oktober 1761 is het bestuur op Ambon en dat op Banda opgedragen om bij vervoer naar Batavia de kruidnagels zonder het overwicht van $\frac{1}{2}$ % en de nootmuskaat zonder 1 % aan de gezagvoerders van de schepen toe te rekenen. Van Ambon werd bericht dat bij de jaarlijkse beschrijving van de kruidnagelbomen er 587.691 waren, ofwel 1238 minder dan in het voorafgaande jaar. [fol. 513] Samen met een extract van het besluit van 10 augustus 1761 is het bestuur bevolen, als het voldoende is, niet meer dan 587.742 bomen aan te houden en voor de dode exemplaren jonge aan te planten. Aangezien de laatste oogst zo groot is, maar de inlandse hoofden de komende oogst op 95 $\frac{400}{500}$ bahar, of 52.650 lb, kruidnagels berekenden, is bericht dat men hoopt dat ze wat groter zal zijn. Het stemt tot tevredenheid dat de hongitocht in oktober vorig jaar voor het eerst langs de buitenkust van Klein-Ceram is gemaakt en dat het hout en andere materialen voor de bouw van een uitkijkpost al klaar lagen. Dat geldt ook de opdracht aan de korporaal en vier soldaten daar, om, uitgezonderd enige volken uit de Hituse districten, alle clandestiene aanloop te verhinderen. [fol. 514] De overige verrichtingen tijdens de hongitocht zijn goedgekeurd. De vernietiging van de specerijbomen op de illegale plaatsen Klein-Ceram, Cerams noordkust, Buru en enkele kruidnageldistricten in het gebied van het gouvernement, is naar behoren geschied. Uitgeroeid zijn 123 echt vruchtdragende, 1930 halfvolgroeide en jonge, en 5676 wilde kruidnagelbomen, en 102 vruchtdragende en 493 halfvolgroeide en jonge nootmuskaatbomen, samen 8324 stuks. De controle door de in het voorafgaande jaar aangestelde boslopers was zeker niet tevergeefs. De kosten van de beloning van rsd 3,- voor het vernietigen van een vruchtdragende boom zijn tot rsd 309 opgelopen. Dit is wegens het nut ervan maar geaccepteerd. De verbouw van peper op Buru verloopt gunstig. Er zijn nu 246 mooi uitgeschoten boompjes. Er is opgedragen deze cultuur met kracht voort te zetten.